

STRATEGIJA

Visoki cilji do leta 2030

Slovenija si je v Slovenski industrijski strategiji zastavila visoke cilje, ki naj bi bili doseženi do leta 2030. A da bi jih dosegli, bo treba še veliko postoriti.

Barbara Perko

Vizija razvoja slovenske industrije temelji na treh načelih, in sicer zeleno, ustvarjalno in pametno. Ker se to troje prepleta in dopolnjuje, so tako zastavljene tudi usmeritve in predlagane strategije, saj lahko le tako dosežemo ustrezne sinergijske učinke in posledično konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Strateške razvojne prioritete Slovenije so prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo, raziskave, razvoj in inovacije (RRI) ter pametna industrija.

Ključni cilji so namreč krepitev konkurenčnosti, produktivnosti in inovativnosti gospodarstva. Do leta 2030 je tako cilj industrije 66.000 EUR dodane vrednosti na zaposlenega in 29,8 mrd EUR izvoza. Na področju snovne produktivnosti je cilj do leta 2030 doseči 3,50 SKM/kg. Z uspešno izvedenimi koraki na naštetih področjih bi tako lahko do ciljnega leta dvignili inovacijski indeks in se na lestvici EII uvrstili med vodilne inovatorke, prav tako je cilj doseči 60 točk in s tem 10. mesto, ko gre za indeks DESI.

Vse to v Strateškem načrtu razvojnega preboja Horizonti prihodnosti naslavlja Gospodarska zbornica Slovenije. Štiri ključna področja, ki jih GZS skupaj z gospodarstvom opredeljuje v tem dokumentu, so zeleni prehod in digitalizacija, povezanost, vloga države in finančnega sistema ter reindustrializacija. Znotraj teh je na nekaterih podpodročjih stanje kritično, zato bi bilo treba tam ukrepati hitro in učinkovito.

1. Učinkovito poslovno okolje

Ciljev, ki jih izpostavljata tako GZS kot tudi Slovenska industrijska strategija 2021-2030, ni mogoče doseči brez konkurenčnega poslovnega okolja. Tukaj je na potezi predvsem država, ki lahko gre gospodarstvu naproti tako na področju davkov, delovne zakonodaje kot debirokratizacije. Olajšati je treba tudi dostop do evropskih sredstev in bančnih garancij. Pri tem je treba vključiti vse segmente podjetij, od velikih do malih. »Ključno pri tem je, da bo slovenska industrija imela vsaj primerljive, če ne boljše pogoje poslovanja, ki so osnova za zagotavljanje mednarodne konkurenčnosti. Slovenska industrija je namreč močno vezana na izvozne trge,« poudarja **Petra Prebil Bašin, direktorica GZS – Združenja za papir in papirno predelovalno industrijo.**

HORIZONTI PRIHODNOSTI

Ukrep: Debirokratizacija

Usklajeno delovanje ministrstev z namenom uresničevanja ključnih ciljev vlade na področju debirokratizacije. Poenostavitev postopkov, ki so ključna ovira za normalno delovanje poslovnih subjektov.

Za učinkovito poslovno okolje je pomembno, da se okrepi reprezentativno podporno okolje in povečajo pristojnosti pri oblikovanju rešitev za gospodarstvo. Eden od ukrepov, ki jih predlaga gospodarstvo,

je sooblikovanje zakonodaje. Pravočasno in redno vključevanje delodajalskih organizacij v oblikovanje politik, strateških dokumentov in zakonodaje je ključno za ustvarjanje takšnega okolja, ki bo odpravljalo nepotrebne ovire za gospodarstvo.

2. Poskrbeti je treba za kadre

V Sloveniji se praktično v vseh segmentih soočamo s pomanjkanjem ustreznih kadrov, zato bi bilo treba več storiti na področju zapolnjevanja kadrovske vrzeli. »Kadri in izobraževanje postajajo eden najbolj perečih problemov v gospodarstvu. Manjka delavcev v predelovalnih dejavnostih, manjka ustrezno izobražene kadra, starejši odhajajo brez prenosa kompetenc na mlajše, sistem vajeništva pa bi moral biti še bolj promoviran in spoštovan tudi v praksi,« opozarja Petra Prebil Bašin.

HORIZONTI PRIHODNOSTI

Ukrep: Ustreznješa politika zaposlovanja

Vzpostavitev ustreznješe politike na področju zaposlovanja in dela: predvidljivo usklajevanje minimalne plače, omogočanje fleksibilnejše plačne politike in možnosti nagrajevanja uspešnejših zaposlenih, zaostritev pogojev za dodeljevanje socialnih transferjev ter vzpostavitev sistema za odkrivanje zlorab.

Rak rana še naprej ostaja zaposlovanje tujcev, saj postopek pridobivanja dovoljenj za delo traja absolutno predolgo. Ker so kadrovske baze v naši neposredni bližini izčrpani, bi bilo nujno potrebno skleniti posebne sporazume s tretjimi državami.

Več bi bilo treba storiti tudi na področju šolstva, saj nekateri izobraževalni programi kar kličejo po prenovi. Nujno bi bilo poskrbeti za večjo povezanost izobraževalnega sistema in gospodarstva, da bi skupaj sledili razvojnim spremembam, ki jih prinaša dvojni prehod v vseh sektorjih.

3. Težava vseh težav: okoljevarstvena dovoljenja

Veliko ciklo za slovensko gospodarstvo predstavljajo težave pri pridobivanju okoljevarstvenih dovoljenj. Postopki so dolgotrajni in zahtevni. Ker v sklopu postopkov umeščanja v prostor in pridobivanja dovoljenj mine preveč časa, slovensko gospodarstvo izgublja na konkurenčnosti, tehnologije zastarijo,

preden jih podjetja lahko implementirajo in posledično se zadani cilji vse bolj oddaljujejo. » Ta akuten problem lahko za desetletja onemogoči konkurenčnost slovenske industrije, saj onemogoča razvoj podjetij, uvajanje novih tehnologij, onemogoča udejanjanje zelenega prehoda v industriji!« opozarja Petra Prebil Bašin.

Redukcije plina bi ogrozile slovensko industrijo.

---

4. Kaj bo z energijo?

Slovenska industrijska strategija poudarja, da je treba več storiti na področju izboljšanja energetske in snovne učinkovitosti v vseh sektorjih. Slovenijo čaka več izzivov, da bo lahko sledila ciljem, ki jih opredeljuje Nacionalni podnebno energetski načrt 2030. Poleg opuščanja premoga, postopnega zmanjševanja subvencij fosilnim virom energije in njihove ukinitve bo treba sprejeti tudi odločitev o drugem bloku Nuklearne elektrarne Krško.

Velik izziv pred gospodarstvom, še posebej pa energetske intenzivnimi panogami, prinašata jesen in zima pred nami. Trenutne geopolitične razmere v Evropi namreč vnašajo veliko negotovost glede dobavljivosti plina in cen energentov. Pričakujemo lahko, da se bodo cene elektrike, plina in goriv še naprej gibale na izredno visokih nivojih. V primeru težav z dobavljivostjo energentov pa se zastavlja vprašanje, kaj se bo zgodilo v primeru redukcij plin ali elektrike. Kot pravi Petra Prebil Bašin, bi to bilo za slovensko gospodarstvo katastrofalno: »V Sloveniji smo v preteklosti z odlaganjem odločitev in zavračanjem določenih tehnologij dosegli, da nimamo svojega skladišča zemeljskega plina, niti terminala za plin na morju, tako da smo z 90 % odvisnostjo od ruskega plina verjetno najbolj ranljivo gospodarstvo v Evropi. Kar 2/3 vsega zemeljskega plina porabi prav industrija, zato se zdijo razmišljanja o redukcijah plina za slovensko industrijo ogrožujoča za preživetje industrije v Sloveniji.« ■